

הר הבית לב האומה – האומנם?!

מטרת הפעולה:

החניך יכיר במשמעות החורבן ויחסר את המקדש ויפעל לבניית בית המקדש

מבנה הפעולה:

1. הבנת חשיבות ומרכזיות ירושלים
2. הר הבית כמקשר בין ישראל לקב"ה
3. קיום חומרי תלוי במציאות רוחנית
4. הדרכים לקידום הגאולה

מהלך הפעולה:

א. מי אמר שירושלים כל כך חשובה?

הלכות ומדרשים הקשורים לחורבן הבית:

מיום שחרב בית המקדש אסור לשמוע מוזיקה, לאכול בשר ולשתות יין

החובה להשאיר חלק בבית לא מטויח

חובת הזכרת ירושלים בכל אירוע משמח (חתונה...)

דיון: למה זה כ"כ חשוב? למה הם חשבו שיותר "אין להם חיים", אם אין ביהמ"ק? אפשר להיעזר

בקטעים המצורפים (נספח)

ב. הר הבית כמקשר בין ישראל לקב"ה

- ◀ כמעט חצי מהמצוות קשורות להר-הבית (מורא מקדש וכו', קורבנות, קדושה וטהרה וכו'). מצווה לשון "צוות" – קשר בין ישראל לקב"ה.
- ◀ נבואה פסקה מיום שחרב ביהמ"ק. אין קשר ישיר בין ישראל לקב"ה.
- ◀ הסנהדרין – נושאי דבר ה' בעולם, פסקו מיום שחרב ביהמ"ק.
- ◀ הקורבנות – המקום לאמירה אישית לקב"ה, פסקו. כבר א"א לתת קורבן תודה או חטאת. לשון של זהרית אינה מלבינה ביוה"כ.
- ◀ ענייני טומאה וטהרה, המקום שלנו לראות בכל דבר בחיים את הקישור שלו למקור החיים, לקב"ה, פסקו ואינם עוד.
- ◀ אבן השתיה – שממנה הושתת העולם. העולם נברא בתהליך האצלה, הקב"ה כ"כ רוחני, ולכן תהליך הבריאה היה מעבר מרמות גבוהות לנמוכות יותר. כביכול הקב"ה חשב על בריאת העולם, מחשבה על-רוחנית זו הפכה לרוחנית, אח"כ למעשית יותר ויותר עד לרגע שבו היא הפכה למציאות. באותו הרגע נוצר החומר הראשון – אבן השתיה. ולכן היא נקודת החיבור שלנו עם הקב"ה. **מובן שהסבר זה הוא הגשמה של תהליכים רוחניים, ואין לראות את הדברים כפשוטם!**

לסיכום: ירושלים והר הבית זה המקום שלנו להתחבר מעשית אל הקב"ה. זה המקום לקשר איתו בכל מישור / מדיה.

ג. קיום חומרי תלוי במציאות רוחנית

דין: מדוע מיד אחרי מלחמת העולם השניה אירופה התחלקה להרבה מאוד מדינות בעלות לאומים שונים (צרפתים, הולנדים, גרמנים) ואילו היום הם במגמת איחוד? איך התפרקה ברית המועצות – מעצמת העל לערמת מדינות חלשות?

תשובה: לכל דבר בעולם צריך שיהיה בסיס רוחני. כשעמי אירופה מלאים לאומיות – הם יתבדלו וכאשר הלאומיות מאבדת את ערכה המדינות כולם יתאחדו. תהליך הפוך היה בבריה"מ. כל תנועות הנוער החלו לפעול באותה התקופה במקומות שונים. כנראה שהיה אז דחף בנוער לפעול, והם יזמו התארגנות בלי שמישהו "המציא" אותה. הם המציאו אותה בעצמם.

גם בית הספר הכי גרוע בעולם ישאר אם יהיו שם תלמידים, וגם הבי"ס הכי טוב יסגר אם לא יהיו שם תלמידים. אם קו הטלפון שלי נותק עקב חובות זה לא משנה אם מישהו יוציא את המכשיר מהשקע, הוא ממילא לא מחובר.

כנ"ל כל מציאות וגם ביהמ"ק. חז"ל אומרים לסנחריב שהוא החריב בית שכבר היה חרב. למה היה חרב? כי ממילא העם לא היה משתמש בו כראוי ("למה לי רוב זבחכם?! אמר ה'"). אם העם לא חי בית מקדש, הוא יחרב מעצמו. כך גם קמות ונופלות מדינות – כשף אחד לא רואה בהן חשיבות – אף אחד לא מגן עליהן, הן חרבות. חורבן הבית היה תוצאה של התנהגות העם, לא עונש!

ד. הדרכים לקידום הגאולה

הגמרא אומרת: "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה". לכאורה היה צריך לומר – יזכה ויראה, בעתיד. אבל חז"ל יודעים שמי שמכיר את משמעות החורבן מכיר את הקשר שהיה לעם עם הקב"ה. מי שמכיר את מהות הקשר, יש לו לפחות חלק ממנו, לכן הוא זוכה ורואה – מיד באותו הזמן. אם נהיה מודעים לחסרון בית המקדש, ויהיה לנו צורך נפשי-רוחני בו, זה יקדם את בנייתו. יש מחלה שבה אנשים לא מרגישים כאב. הם יכולים לשבור את יד או להכות אבל הם לא ידעו. זה לא אומר שהם לא נפגעו, אבל הדרך לטיפול היא קודם כל לדעת שנפגענו. מעבר לכך – זו גם הדרך לבניין. היות מציאות מקדש תלויה במציאות רוחנית שלנו – בהבנתנו מהו בית מקדש היא עצמה בונה אותו, אם בגלל שנאת חינום הוא חרב, ביטול אותה שנאה (אהבה) תבנה אותו.

לשנה הבאה בירושלים הבנויה.

נספח

שנו רבותינו: כשחרב הבית בשניה רבו פרושים בישראל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין. נטפל להם ר יהושע, אמר להם: בני, מפני מה אין אתם אוכלים בשר ואין אתם שותים יין? אמרו לו: נאכל בשר שממנו מקריבין על גבי המזבח, ועכשיו בטל? ונשתה יין שממנו מנסכים על גבי המזבח, ועכשיו בטל? אמר להם: אם כן, לחם לא נאכל, שכבר בטלו מנחות.

- אפשר בפירות?

- פירות לא נאכל, שכבר בטלו ביכורים.

- אפשר בפירות אחרים...

- מים לא נשתה, שכבר בטל ניסוך המים.

שתקו. אמר להם: בני, בואו ואומר לכם: שלא להתאבל כל עיקר אי-אפשר, שכבר נגזרה גזירה, ולהתאבל יותר מידי, אי אפשר, שאין גוזרים גזירה על הציבור אלא אם כן רוב הציבור יכולים לעמוד בה.

בבא בתרא ס' ע"ב

ר' פנחס בן יאיר אומר: מיום שחרב בית המקדש בושו חכמים ובני חורין וחפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה, וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון, ואין דורש ואין מבקש ואין שואל. על מי לנו להשען? על אבינו שבשמים.

סוטה מ"ו

מיום שחרב בית חמדתנו התחילו חכמים להיות כסופרים, וסופרים כחזנים וחזנים כתלמידים, ותלמידים כעמי הארץ, ועמי הארץ הולכים ומדלדלים, אין דורש ואין מבקש. על מי יש לנו להשען? על אבינו שבשמים. רבן שמעון בן גמליאל אומר משום ר' יהושע: מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קללה. אמר רבא: וכל יום מרובה קללתו משל חברו.

סוטה, מ"ח ע"א

כשהגיע קיצם של ציון וירושלים ליהרס – היה לכל בני אדם קץ לכל החיים

פסיקתא רבתי כ"ו

בשעה שחרב בית המקדש בא אברהם לפני הקב"ה בוכה וממרט זקנו ותולש שערות ראשו ומכה את פניו וקורע את בגדיו ואפר על ראשו, והיה מהלך בבית המקדש וסופד וצועק.

ילקוט שמעוני, איכה